

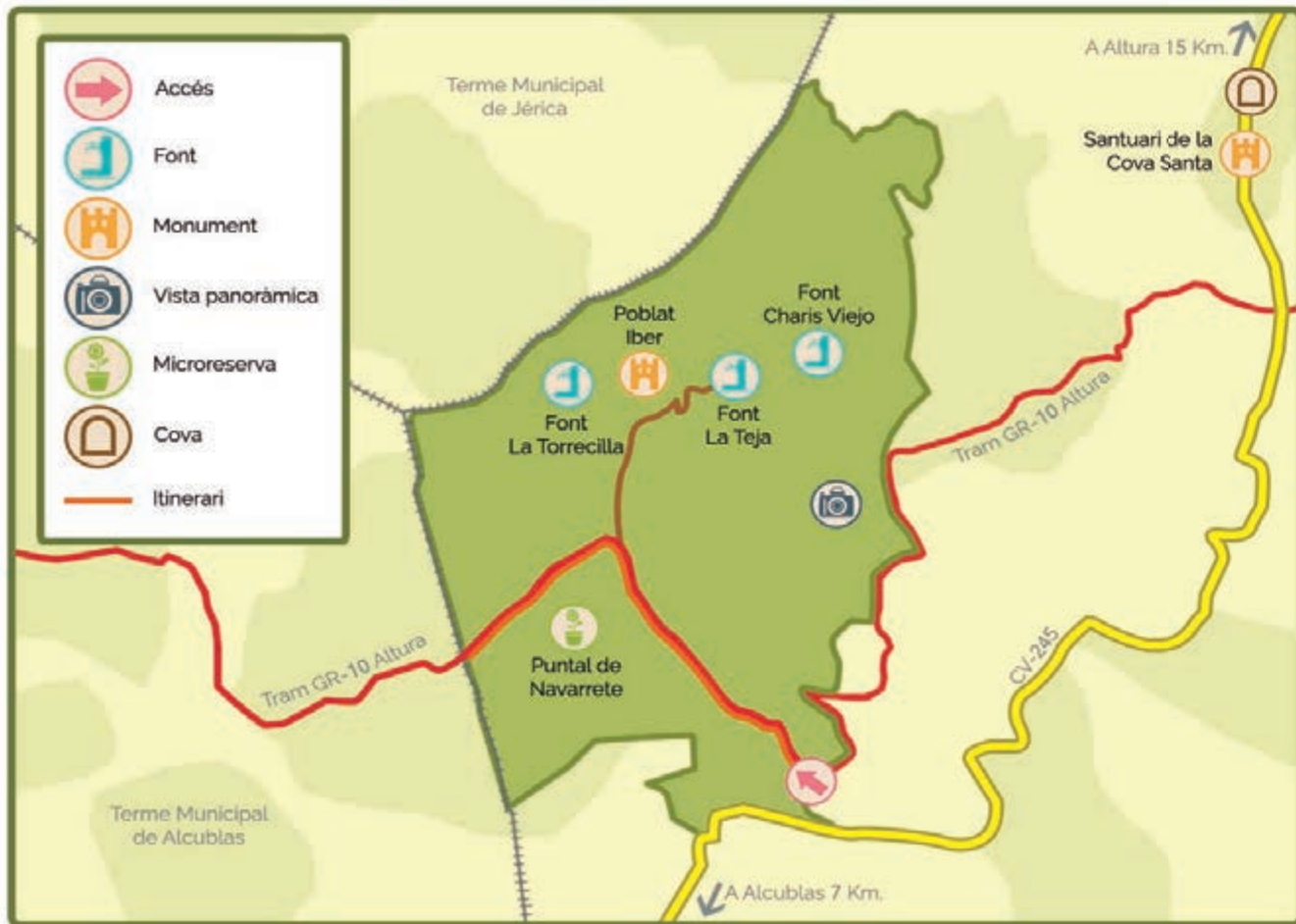

+ PARATGES CASTELLÓ

LA TORRECILLA-
PUNTAL
DE NAVARRETE

ALTURA

El ressorgir de la vida

El mapa del tresor.....

Aquest paratge està una mica allunyat de la localitat, així que segurament accediràs amb vehicle per al què n'hi ha prou espai d'aparcament reservat. Està a uns 17 quilòmetres per la CV-245 i de camí, a uns 12 d'Altura, es passa pel Santuari de la Cova Santa.

Has arribat a un Espai Protegit. Sigues protagonista de la seua conservació

Descobrir una xicoteta meravella.....

Que no t'esglaiem els estralls causats en aquest paratge per un incendi perquè continua sent d'una bellesa immensa. A més, la vida ja està obrint-se camí de nou, així que podràs ser testimoni del seu ressorgir en forma de xicotets **brots de pi**, **savines**, **carrasques** i **coscolls** que tornen a brollar i romers i argilagües que pareixen inclús enfortits pel desastre.

Alguns amagatalls es mantenen quasi intactes i mostren la gran varietat de flora i fauna que pot albergar aquest paratge, com en els barrancs pròxims a la **Font de la Torrecilla**, on els xops segueixen brindant-nos els seus canvis de colors en cada estació.

La bellíssima perdiu roja

La savina turífera, un testimoni del passat

A poc a poc els animals, igual que els arbres i arbustos, tornen a poblar el paratge així que, quan passeges per ell, podràs trobar **cabirols** i **llebres**, la sempre simpàtica perdiu, potser algun **falcó pelegrí** en ple vol o inclús sorprengues el poruc **gat salvatge**.

Aquest paratge també ha estat apreciat pel ser humà des de molt antic, ja els **ibers** van construir un **poblat defensiu** a la part alta del turó de la torreta amb la intenció de protegir l'encreuament de camins i les fonts d'aigua.

Gaudir del natural.....

L'extensió d'aquest paratge i els desnivells de les sendes fan que siga ideal perquè practiquen esport els qui més en forma estan. No per res el travessa la **carrera GR-10 Xtreme**, que creua la Comunitat Valenciana d'est a oest a mitjan gener seguint la **senda GR-10**.

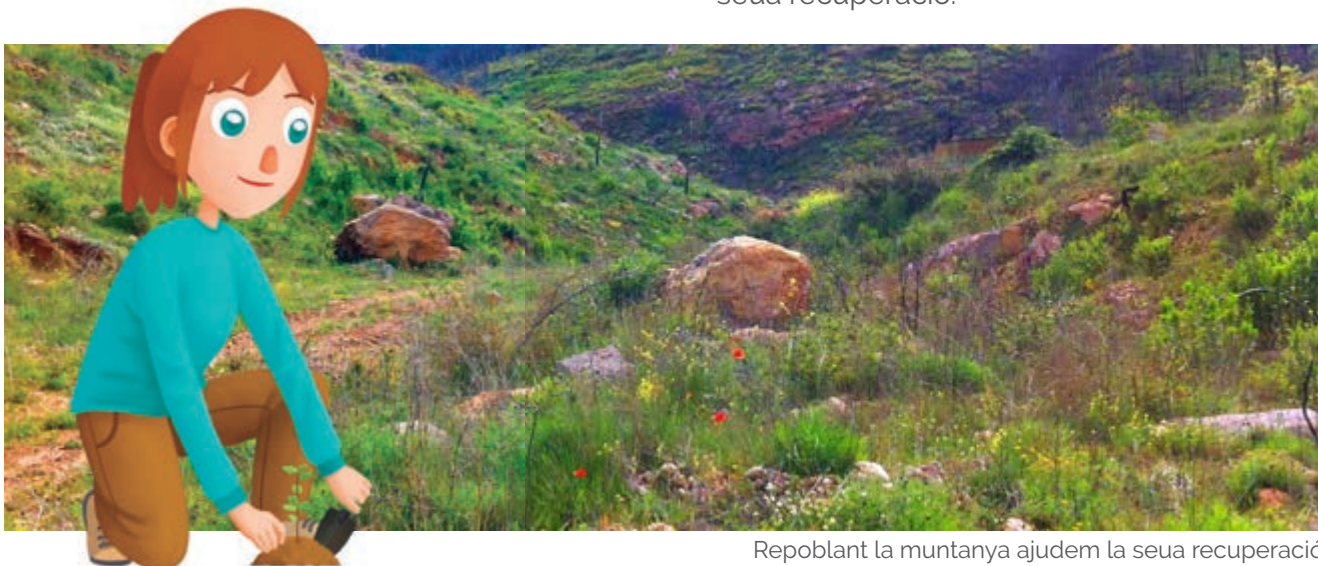
Els qui prefereixen conèixer les muntanyes pujats a una bicicleta trobaran moltes sendes que descobrir.

I per als qui prefereixen un gaudir més pausat, **l'àrea recreativa de Las Torrecillas** els acollirà després d'un passeig tan llarg o curt com es vullga.

Si tens ànima d'explorador potser t'abellesca escodrinyar a fons quant queda del **jaciment iber** de l'alt del turó o buscar les seues muralles defensives i el seu canal per a l'aigua.

L'associació El Cantal, que treballa recuperant el patrimoni cultural, ha dissenyat unes quantes **rutes** per a gojar d'ell al llarg de la localitat i la que anomenen de la **Cova Santa** creua, a més, aquest paratge.

En tot cas, l'important és acostar-se, observar el ressorgir de la vegetació, meravellar-se davant la força que té la naturalesa per a eixir avant. I, sobretot, ser molt respectuosos i evitar eixir de les sendes per a no interrompre la seua recuperació.

Repoblant la muntanya ajudem la seua recuperació

Això era que.....

Amb el transcurs dels segles el paratge ha vist passar per ell **comunitats prehistòriques** o **habitants ibers**, per parlar dels més antics. Tots ells van deixar vestigis, però potser els qui més pogueren cridar l'atenció, per la seua proximitat en el temps, són els qui ens conten històries de **trinxeres de la Guerra Civil**.

Aquestes muntanyes tenen moltes més històries, com que la **ramaderia transhumant** va portar temps arrere un ric intercanvi cultural. Els pastors de ramats de corders, que arribaven des de Terol per a passar l'hivern, van comportar inclús noves tècniques constructives, que encara es poden admirar, com els murs en espiga que segueixen en peu en alguns corrals reconstruïts per ells.

Les muntanyes han estat i són molt importants per a la localitat d'Altura. A més de com a recreació, pulmó o lloc de pelegrinatge, les seues muntanyes han proporcionat riquesa a la gent. Per exemple, amb **l'aprofitament fuster** de la muntanya de les Boqueres es pagaven els serveis municipals amb els quals el veïnat estalviava en impostos. També es van utilitzar antany per al **carboneig**, els **forns de calç** o el foc de la llar.

La tranhumància, patrimoni cultural immaterial

Sabors: terra i tradició

Agarrar forces a Altura és una delícia. Pots seure en un dels seus bars o restaurants, o passar per un forn i emportar-te unes bones viandes a les teues excursions. Tries l'opció que tries **la olla de pueblo**, la **torta de mollas**, la de **colorao** o la **mal hecha** t'esperen ben carregades de saboroses calories. I no et perdes els seus **embotits**.

La terra ha proporcionat a Altura diverses riqueses al llarg de la seua història. La vinya va perdre importància fa unes dècades a causa de la fil·loxera i van desaparèixer els cirerers, però segueixen en peu els **ametlers** i les **oliveres**.

La mel, el nèctar de la naturalesa

Entre els plats típics destaca *la olla de pueblo*

Queda algun camp de **pera tendral**, alguna **tomata rosa** ara que ja quasi han desaparegut les de penjar, i els caquis van guanyant terreny. De fet, una bona ensalada de tomata i altres hortalisses del terreny regades amb abundància amb el seu famós **oli d'oliva verge extra** pot ser un tot un festí.

A més, la **mel** és un perfecte i sa record que emportar-se a casa.

Altura era també coneguda pel seu art per a treballar el **vímet** i **l'espart** i la seua tècnica per a fabricar **garrots**.

Més enllà del paratge.....

La Mare de Déu de la Cova Santa, patrona dels espeleòlegs espanyols

Quan el paratge **La Torrecilla-Puntal de Navarrete** se't quede xicotet, quan ja hages escodrinyat cada un dels seus racons, recorda que Altura aporta part del seu territori al **Parc Natural Sierra Calderona**.

Altres racons naturals com **el Cantal**— que guarda un possible **menhir**—, el **Campillo** — amb restes d'una **vila romana**—, la **Cara del Moro**, **l'Alt de Montmajor**, o el **barranc de la Mena**, t'esperen també. Una visita a la millenària **olivera morruda** o a les **carrasques del tio Górriz** tampoc estaria gens malament.

Més enllà del seu gran patrimoni natural, Altura és rica en història i cultura. Al terme municipal hi ha catalogats **18 jaciments arqueològics** i pots trobar antigues masies encara habitades com la **Masia Cucalón**, que és una alqueria àrab del segle XII.

L'associació **El Cantal** ha dissenyat un munt de rutes, de diferents dificultats i longituds,

amb les què gaudir del patrimoni de les recuperades construccions de pedra seca com ara **navajos**, **abrics** i **refugis** a més de ribassos.

Però pel que més coneguda és Altura és pel **Santuari de la Cova Santa**, on la població va en pelegrinatge l'últim diumenge d'abril, i per les ruïnes de l'abandonada **Cartoixa de Vall-decrist**, fundada a finals del segle XIV i per la què van passar personalitats com **Bonifaci Ferrer** o el **Papa Luna**.

Saps ja quin és el principal enemic del bosc mediterrani?

AGRAÏMENTS

A Sixto Lozano per la seua labor al capdavant de l'Associació el Cantal
per la conservació de la cultura

A Emilio García per tot el seu saber

A Manuel Portolés per donar-nos a conèixer la seua labor de recuperació del patrimoni

A Miguel Sierra per fer que les antigues construccions continuen contant les seues històries

A Miguel Novella per tots els seus afanys cuidant del paratge

A la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Altura per la seua
gestió i afanys per l'atenció del paratge

I, per si vols saber més sobre Altura

Ajuntament: 964 146 384

www.altura.es

www.turismodecastellon.com

